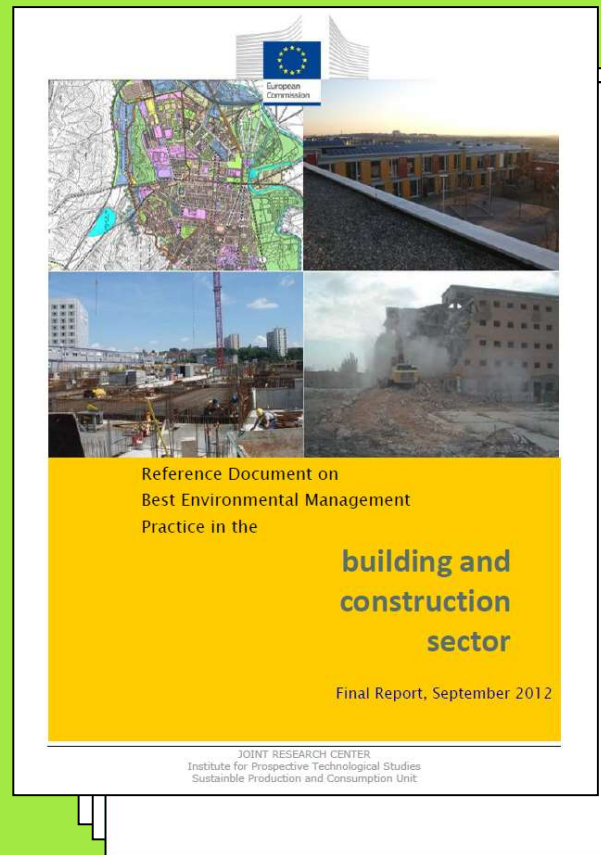

POLSKIE FORUM
ISO 14000

SEKTOROWE DOKUMENTY REFERENCYJNE

<http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/intro.htm>

Warszawa, 20.05.2019, Andrzej Ociepa

PRS Certyfikacja

EMAS, DEFINICJE

„najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego” oznaczają

najskuteczniejszy sposób wdrażania systemu zarządzania środowiskowego przez organizacje w danym sektorze, dzięki któremu przy danych warunkach gospodarczych i technicznych można osiągnąć najlepsze efekty działalności środowiskowej;

SEKTOROWE DOKUMENTY REFERENCYJNE

- Administracja publiczna, *wydany: DECYZJA KOMISJI (UE) 2019/61 z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie sektorowego dokumentu referencyjnego dotyczącego najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego, sektorowych wskaźników efektywności środowiskowej oraz kryteriów doskonałości dla sektora administracji publicznej*

DECYZJA KOMISJI (UE) 2019/61

z dnia 19 grudnia 2018 r.

w sprawie sektorowego dokumentu referencyjnego dotyczącego najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego, sektorowych wskaźników efektywności środowiskowej oraz kryteriów doskonałości dla sektora administracji publicznej na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS)

SRD dla administracji publicznej

Zawartość:

-Preambuła

-Treść decyzji : 2 artykuły

•Artykuł 1

Sektorowy dokument referencyjny dotyczący najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego, sektorowych wskaźników efektywności środowiskowej oraz kryteriów doskonałości dla sektora administracji publicznej do celów rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 znajduje się w załączniku do niniejszej decyzji.

•Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Niniejszą decyzję stosuje się od dnia 18 maja 2019 r.

- Załącznik

Załącznik do decyzji: SRD dla administracji publicznej

Zawartość:

Część I Wprowadzenie

- ❖ Właściwe ramy prawne
- ❖ Jak rozumieć i stosować niniejszy dokument
- ❖ W jaki sposób organizacje zarejestrowane w EMAS powinny uwzględniać sektorowe dokumenty referencyjne
- ❖ Struktura sektorowego dokumentu referencyjnego *opisano różne najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego oraz przedstawiono informacje o ich zastosowaniu. Dla danej najlepszej praktyki zarządzania środowiskowego podano również szczególne wskaźniki efektywności środowiskowej i kryteria doskonałości, jeżeli były możliwe do określenia. w niektórych obszarach dostępne dane są ograniczone lub szczególne warunki lokalne (klimat, gospodarka, społeczność lokalna, zakres obowiązków administracji publicznej itp.) różnią się w takim stopniu, że kryterium doskonałości nie byłoby miarodajne. Niektóre ze wskaźników i kryteriów dotyczą więcej niż jednej najlepszej praktyki zarządzania środowiskowego, dlatego są one w razie potrzeby powtarzane. W rozdziale 4 przedstawiono całościową tabelę zawierającą zestawienie najbardziej przydatnych wskaźników efektywności środowiskowej, odpowiednie objaśnienia oraz powiązane kryteria doskonałości.*

Załącznik do decyzji: SRD dla administracji publicznej

Zawartość:

Część I Wprowadzenie

„Celem sektorowego dokumentu referencyjnego jest zapewnienie wszystkim organizacjom, które zamierzają poprawić swoją efektywność środowiskową, *wsparcia w formie pomysłów i inspiracji oraz praktycznych i technicznych wytycznych.*”

„Sektorowy dokument referencyjny skierowany jest w pierwszym rzędzie do organizacji już zarejestrowanych w EMAS; po drugie – do organizacji, które rozważają rejestrację w EMAS w przyszłości; a po trzecie – do wszystkich organizacji, które chcą dowiedzieć się więcej o najlepszych praktykach zarządzania środowiskowego, aby poprawić swoją efektywność środowiskową.”

Załącznik do decyzji: SRD dla administracji publicznej

Zawartość:

Część I Wprowadzenie

„Na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 organizacje zarejestrowane w EMAS muszą uwzględniać sektorowe dokumenty referencyjne na dwóch różnych poziomach:

- Podczas opracowywania i wdrażania swojego systemu zarządzania środowiskowego w świetle wyników przeglądu środowiskowego (art. 4 ust. 1 lit. b)....
- Podczas przygotowywania deklaracji środowiskowej (art. 4. ust. 1 lit. d) oraz art. 4 ust. 4):”

„**Należy opisać sposób**, w jaki zastosowano odpowiednie najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego.....”

„ (weryfikatorzy) weryfikują dowody dotyczące sposobu stosowania sektorowego dokumentu referencyjnego jako przewodnika...”

Załącznik do decyzji: SRD dla administracji publicznej

Zawartość:

Część I Wprowadzenie

„Przy wyborze zestawu wskaźników”

„Przy składaniu sprawozdań dotyczących efektywności środowiskowej i innych czynników z nią związanych w swojej deklaracji środowiskowej organizacje powinny określać, w jaki sposób uwzględnione zostały stosowne najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego oraz, jeżeli są dostępne, kryteria doskonałości.”

„Wdrożenie najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego lub spełnienie zidentyfikowanych kryteriów doskonałości nie jest jednak obowiązkowe, ponieważ w systemie EMAS, z uwagi na jego dobrowolny charakter, ocenę wykonalności kryteriów doskonałości oraz wdrożenia najlepszych praktyk pod względem kosztów i korzyści pozostawia się samym organizacjom.”

Załącznik do decyzji: SRD dla administracji publicznej

Część II Zakres stosowania

kod NACE 84: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

Ponadto najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego opisane w niniejszym sektorowym dokumencie referencyjnym **mogą być inspiracją** dla innych organizacji, takich jak przedsiębiorstwa publiczne lub przedsiębiorstwa prywatne świadczące usługi w imieniu organów administracji publicznej. Mogą one należeć m. in. do następujących działów kodów NACE:

2: Leśnictwo, pozyskiwanie drewna,

36: Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody,

37: Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków,

38: Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców,

39: Działalność związana z rekultywacją i pozostałe usługi związane z gospodarką odpadami,

41.2: Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych,

49.3.1: Transport lądowy pasażerski miejski i podmiejski.

Załącznik do decyzji: SRD dla administracji publicznej

Część III Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego, sektorowe wskaźniki efektywności środowiskowej i kryteria doskonałości dla sektora administracji publicznej

Podzielone na 12 obszarów (grup oddziaływań, aspektów środowiskowych).

W każdej z grup ujęto:

- opis najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego,**
- zastosowanie** (najczęściej do wszystkich organów administracji publicznej, odpowiedzialnych za dany obszar),
- powiązane wskaźniki efektywności środowiskowej i kryteria doskonałości**

Załącznik do decyzji: SRD dla administracji publicznej

Część III Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego, sektorowe wskaźniki efektywności środowiskowej i kryteria doskonałości dla sektora administracji publicznej

3.1. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego dotyczące ekologicznego prowadzenia biura

- 3.1.1. Zarządzanie zużyciem energii i minimalizowanie jej zużycia
- 3.1.2. Zarządzanie zużyciem wody i minimalizowanie jej zużycia
- 3.1.3. Zarządzanie wytwarzaniem odpadów i jego minimalizowanie
- 3.1.4. Ograniczanie zużycia papieru i materiałów biurowych
- 3.1.5. Minimalizowanie wpływu na środowisko dojazdów do pracy i podróży służbowych
- 3.1.6. Minimalizowanie wpływu na środowisko stołówek i kawiarni
- 3.1.7. Minimalizacja wpływu na środowisko organizacji zebrań i imprez

Załącznik do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.1. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego dotyczące ekologicznego prowadzenia biura

Powiązane wskaźniki efektywności środowiskowej i kryteria doskonałości

Wskaźniki efektywności środowiskowej	Kryteria doskonałości
(i11) Liczba arkuszy ⁽¹⁾ papieru biurowego zużywana w ciągu jednego dnia na ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC) pracownika (arkusze papieru/EPC/dzień roboczy)	(b4) Zużycie papieru biurowego jest mniejsze niż 15 arkuszy formatu A4/ekwiwalent pełnego czasu pracy pracownika/dzień roboczy
(i12) Udział przyjaznego dla środowiska certyfikowanego papieru biurowego w ogólnej ilości zakupionego papieru biurowego (%)	(b5) Papier biurowy pochodzi w 100 % z recyklingu lub posiada oznakowanie ekologiczne typu I wg ISO ⁽²⁾ (np. oznakowanie ekologiczne UE)
(i13) Roczne koszty zakupu materiałów biurowych w przeliczeniu na ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC) pracownika (EUR/EPC/rok)	

Część III Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.2. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego w zakresie zrównoważonej energii i zmiany klimatu

3.2.1. Sporządzenie bilansu zużycia energii i emisji na obszarze gminy

3.2.2. Opracowanie i wdrożenie gminnego planu działania w dziedzinie energii i klimatu

3.2.3. Opracowanie i wdrożenie strategii w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu na terenie gminy

3.2.4. Wdrożenie energooszczędnego oświetlenia ulicznego

3.2.5. Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej

3.2.6. Poprawa efektywności energetycznej mieszkalnictwa socjalnego

3.2.7. Osiągnięcie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej za pośrednictwem umów o poprawę efektywności energetycznej

Część III Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.2. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego w zakresie zrównoważonej energii i zmiany klimatu

Powiązane wskaźniki efektywności środowiskowej i kryteria doskonałości

Wskaźniki efektywności środowiskowej	Kryteria doskonałości
(i26) Całkowite roczne emisje dwutlenku węgla na obszarze gminy: wielkość bezwzględna (t ekw. CO ₂) i na jednego mieszkańca (kg ekw. CO ₂ /mieszkańca) (i27) Roczne zużycie energii na obszarze gminy na mieszkańca, wyrażone jako energia końcowa (kWh/mieszkańca)	—
Wskaźniki efektywności środowiskowej	Kryteria doskonałości
(i31) Roczne zużycie energii na oświetlenie uliczne na mieszkańca (kWh/mieszkaniec/rok) (i32) Roczne zużycie energii na oświetlenie uliczne na kilometr oświetlonej ulicy (MWh/km/rok)	(b11) Zużycie energii na kilometr oświetlenia ulicznego jest mniejsze niż 6 MWh/km/rok

Część III Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.2. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego w zakresie zrównoważonej energii i zmiany klimatu

Powiązane wskaźniki efektywności środowiskowej i kryteria doskonałości

Wskaźniki efektywności środowiskowej	Kryteria doskonałości
(i38) Produkcja na miejscu energii ze źródeł odnawialnych na jednostkę powierzchni podłogi (kWh/m ² /rok)	
(i39) Udział energii ze źródeł odnawialnych wytwarzanej na miejscu w całkowitym zużyciu energii (%)	(b14) 100 % energii elektrycznej zużywanej w danym budynku użyteczności publicznej jest wytwarzane na miejscu ze źródeł odnawialnych
(i40) Udział energii ze źródeł niskoemisyjnych wytwarzanej na miejscu w całkowitym zużyciu energii (%)	
(i41) Udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych wytwarzanej na miejscu w całkowitym zużyciu energii elektrycznej (%)	(b15) 100 % zapotrzebowania na ciepłą wodę w danym budynku użyteczności publicznej/budynku socjalnym jest zaspokajane przez energię ciepłą wytwarzaną na miejscu ze źródeł odnawialnych
(i42) Udział zapotrzebowania na ciepłą wodę zaspokajany przez energię ciepłą wytwarzaną na miejscu ze źródeł odnawialnych (%)	

Część III Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.2. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego w zakresie zrównoważonej energii i zmiany klimatu c.d.

3.2.8. **Poprawa efektywności energetycznej istniejących budynków** użyteczności publicznej poprzez monitorowanie, zarządzania energią i promowanie zmiany zachowań

3.2.9. Wdrożenie systemów lokalnego ogrzewania lub chłodzenia

3.2.10. Wdrożenie systemów wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych na miejscu oraz małych systemów do skojarzonego wytwarzania ciepła i energii elektrycznej (małych systemów kogeneracyjnych) w budynkach użyteczności publicznej i mieszkalnictwie socjalnym

Część III Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.2. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego w zakresie zrównoważonej energii i zmiany klimatu c.d.

3.2.11. Wprowadzanie, w kontekście zagospodarowania przestrzennego, wyższych standardów w zakresie efektywności energetycznej i wymogów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych dotyczących nowych budynków i budynków poddawanych ważniejszym renowacjom w lokalnych przepisach budowlanych, miejskim planowaniu przestrzennym i pozwoleniach na budowę

3.2.12. Pełnienie roli wzorca przez sektor publiczny

3.2.13. Usługi informacyjne i doradcze w zakresie efektywności energetycznej i energii ze źródeł odnawialnych dla obywateli i przedsiębiorstw oraz tworzenie partnerstw publiczno-prywatnych

3.2.14. Badania termograficzne środowiska zbudowanego na obszarze gminy

Część III Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.3. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego dotyczące mobilności

3.3.1. Uchwalenie planu zrównoważonej mobilności miejskiej

3.3.2. Wspieranie ruchu rowerowego i pieszego poprzez infrastrukturę rowerową, systemy wspólnego korzystania z rowerów (bike-sharing) oraz promowanie ruchu pieszego

3.3.3. Wdrożenie wielkoskalowego systemu car-sharingu (*system wspólnego użytkowania samochodów osobowych*)

3.3.4. Zintegrowany system biletowy w transporcie publicznym

3.3.5. Wspieranie upowszechniania pojazdów elektrycznych na obszarach miejskich

3.3.6. Wspieranie intermodalności transportu pasażerskiego (*wspieranie rozwoju wygodnych, bezpiecznych, szybkich i sprawnych połączeń między różnymi rodzajami zrównoważonego transportu*)

3.3.7. Wprowadzenie opłaty z tytułu zatorów komunikacyjnych

3.3.8. Ograniczenie liczby bezpłatnych miejsc postojowych w miastach

3.3.9. Tworzenie centrów usług logistycznych

Część III Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.4. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego w zakresie użytkowania gruntów

3.4.1. Ograniczanie niekontrolowanego rozrastania się miast na tereny zielone i grunty rolne

3.4.2. Ograniczanie zjawiska miejskiej wyspy ciepła

3.4.3. Wymóg odwadniania o niewielkim wpływie na środowisko dotyczący gleb zasklepionych

Część III Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.5. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego w zakresie miejskich terenów zielonych

3.5.1. Opracowanie i wdrożenie lokalnej strategii i planu działania w dziedzinie bioróżnorodności

3.5.2. Tworzenie błękitno-zielonych sieci (*obszary naturalne i półnaturalne, chroniące walory hydrologiczne i zabezpieczające przed powodzią*)

3.5.3. Wspieranie zakładania zielonych dachów

3.5.4. Nadanie nowej wartości środowiskowej zaniedbanym terenom zielonym i terenom peryferyjnym

Część III Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.6. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego w zakresie jakości powietrza

3.6.1. Poprawienie jakości powietrza

Najlepszą praktyką zarządzania środowiskowego jest opracowanie uporządkowanego planu poprawy jakości powietrza, zawierającego regularnie aktualizowane cele krótko- i długoterminowe, ustalone z góry i przekraczające wartości docelowe i dopuszczalne określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE (15) w sprawie jakości powietrza (dyrektywa 2008/50/WE). Plan powinien obejmować wszystkie aspekty – np. transport (użytkowanie samochodów, ograniczenia prędkości, transport publiczny itp.), instalacje przemysłowe, produkcja energii, rodzaje systemów grzewczych w budynkach, efektywność energetyczna budynków i zagospodarowanie przestrzenne – i powinien zostać opracowany we współpracy z odpowiednimi organami sektorowymi i zainteresowanymi stronami. Ponadto, w stosownych przypadkach, skuteczność planu można zwiększyć, opracowując go we współpracy z organami publicznymi wyższego szczebla oraz z sąsiednimi gminami. Plan na rzecz poprawy jakości powietrza może także obejmować rozpowszechnianie wśród mieszkańców informacji o wpływie i znaczeniu jakości powietrza, np. poprzez promowanie korzystania ze zrównoważonych środków transport

Część III Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.6. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego w zakresie jakości powietrza

Powiązane wskaźniki efektywności środowiskowej i kryteria doskonałości

Wskaźniki efektywności środowiskowej	Kryteria doskonałości
(i87) Średnie roczne stężenie PM_{10} ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	(b30) W odniesieniu do wszystkich wskaźników określonych w niniejszej najlepszej praktyce zarządzania środowiskowego wyniki są zgodne z poziomami określonymi w wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia dotyczących jakości powietrza
(i88) Liczba dni w roku, gdy średnie dzienne stężenie PM_{10} przekracza wartość $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (liczba dni/rok)	
(i89) Średnie roczne stężenie $PM_{2,5}$ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	
(i90) Liczba dni w roku, gdy średnie dzienne stężenie $PM_{2,5}$ przekracza wartość $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (liczba dni/rok)	
(i91) Liczba dni w roku, gdy najwyższa 8-godzinna średnia stężenia ozonu (O_3) przekracza wartość $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (liczba dni/rok)	
(i92) Średnie roczne stężenie tlenku azotu (NO_2) ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	
(i93) Liczba dni w roku, gdy stężenie godzinowe NO_2 przekracza wartość $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (liczba dni/rok)	

Część III Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.7. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego w zakresie zanieczyszczenia hałasem

3.7.1. Monitorowanie hałasu, opracowywanie map hałasu i ograniczanie zanieczyszczenia hałasem

Najlepszą praktyką zarządzania środowiskowego jest opracowanie mapy hałasu na obszarze gminy oraz informowanie społeczeństwa o skutkach zanieczyszczenia hałasem i wynikach opracowania mapy hałasu poprzez skuteczną kampanię komunikacyjną. Na podstawie sporządzonych przez siebie map hałasu samorzady terytorialne powinny opracować plany działań na rzecz obniżenia lokalnych poziomów hałasu oraz zachowania jakości klimatu akustycznego środowiska tam, gdzie jest ona właściwa.

Część III Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.8. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego w zakresie gospodarowania odpadami

3.8.1. Uwzględnia się sektorowy dokument referencyjny EMAS dla sektora gospodarowania odpadami.

*Najlepszą praktyką zarządzania środowiskowego jest uwzględnianie najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego określonych i przedstawionych w **sektorowym dokumencie referencyjnym EMAS dla sektora gospodarki odpadami (obecnie w trakcie opracowywania)** oraz składanie sprawozdań dotyczących przedstawionych w tym dokumencie wskaźników.*

Zastosowanie

Omawiana najlepsza praktyka zarządzania środowiskowego ma zastosowanie do wszystkich organów administracji publicznej odpowiedzialnych za gospodarowanie odpadami.

Część III Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.9. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego w zakresie zaopatrzenia w wodę pitną

3.9.1. Wyposażenie w wodomierze wszystkich użytkowników końcowych/gospodarstw domowych

3.9.2. Minimalizowanie wycieków z sieci dystrybucji wody

Najlepszą praktyką zarządzania środowiskowego jest:

—przeprowadzenie *szczegółowego bilansu wodnego sieci dystrybucji wody oraz takie zarządzanie ciśnieniem wody, aby unikać jego wysokich poziomów,*

—*analiza sieci dystrybucji wody i jej podzielenie na odpowiednie strefy pomiarowe, aby możliwe było wykrywanie wycieków wody za pomocą ręcznych lub automatycznych akustycznych wykrywaczy wycieków wody,*

—*szybkie i dostosowane do potrzeb reagowanie na stwierdzone wady i wycieki z sieci,*

—*stworzenie bazy danych zawierającej wykaz i dane georeferencyjne wszystkich instalacji technicznych, wiek rur, ich rodzaj, dane hydrauliczne, dane dotyczące wcześniejszych interwencji itp*

Część III Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.10. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego w zakresie gospodarowania ściekami

3.10.1. Efektywne energetycznie oczyszczanie ścieków z osiągnięciem pełnej nitryfikacji

3.10.2. Zmniejszenie emisji ze ścieków ze szczególnym uwzględnieniem mikrozanieczyszczeń

3.10.3. Fermentacja beztlenowa osadów ściekowych i optymalny odzysk energii

3.10.4. Suszenie i spalanie osadów ściekowych

3.10.5. Promowanie wykorzystywania wody odzyskanej z odpływów z oczyszczalni ścieków

3.10.6. Retencja i oczyszczanie nadmiaru wody z systemów kanalizacji ogólnospławnej oraz wód opadowych z systemów kanalizacji rozdzielczej

3.10.7. Zrównoważone miejskie systemy odwadniania

Część III Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.11. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego w zakresie zielonych zamówień publicznych

3.11.1. Systematyczne uwzględnianie kryteriów środowiskowych we wszystkich zamówieniach publicznych

Najlepszą praktyką zarządzania środowiskowego jest wprowadzenie kryteriów środowiskowych do procedur udzielania zamówień publicznych na produkty (towary, usługi i roboty budowlane) oraz uwzględnienie w kryteriach przetargowych dotyczących opłacalności nie tylko kosztów inwestycji początkowej (zakupu), ale także kosztów całego cyklu życia produktu lub usługi.

Kryteria środowiskowe można wprowadzić w specyfikacjach technicznych, kryteriach wyboru, kryteriach udzielenia zamówienia i klauzulach realizacji zamówienia każdego zamówienia publicznego, jeżeli spodziewany jest potencjalny wpływ na środowisko.

Część III Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

3.12. Najlepsze praktyki zarządzania środowiskowego w zakresie edukacji ekologicznej i rozpowszechniania informacji

3.12.1. Edukacja ekologiczna oraz informowanie obywateli i przedsiębiorstw

Najlepszą praktyką zarządzania środowiskowego jest zapewnienie edukacji ekologicznej oraz informowanie obywateli i przedsiębiorstw w celu:

- pogłębienia publicznej świadomości problemów związanych ze środowiskiem,*
- dostarczania praktycznych informacji na temat codziennego wkładu w ochronę środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów, jaki mogą wnieść obywatele i przedsiębiorstwa,*
- tworzenia nowych wzorców zachowań wśród różnych grup w społeczeństwie,*
- zachęcania obywateli do poznawania i doceniania lokalnego środowiska oraz do kontaktu z naturą,*
- wspierania zrozumienia współzależności między obszarami miejskimi a sąsiadującymi z nimi obszarami wiejskimi i naturalnymi*

Część IV Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

ZALECANE KLUCZOWE WSKAŹNIKI EFEKTYWNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH SEKTORÓW (przykłady)

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane kluczowe wskaźniki efektywności środowiskowej dla sektora administracji publicznej. Stanowią one podzbiór wszystkich wskaźników wymienionych w rozdziale 3. Tabela jest podzielona zgodnie ze strukturą niniejszego dokumentu.

Wskaźnik	Jednostka miary	Główna grupa docelowa	Krótki opis	Zalecany minimalny poziom monitorowania	Powiązany główny wskaźnik zgodnie z załącznikiem IV do rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 (sekcja C.2)	Kryterium doskonałości	Powiązana najlepsza praktyka zarządzania środowiskowego
----------	-----------------	-----------------------	-------------	---	--	------------------------	---

NAJLEPSZE PRAKTYKI ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO DOTYCZĄCE EKOLOGICZNEGO PROWADZENIA BIURA

1. Całkowite roczne zużycie energii	kWh/m ² /rok kWh/EPC/rok	Organy administracji publicznej, które są właścicielami biur lub nimi zarządzają	Całkowite roczne zużycie energii podzielone przez całkowitą wewnętrzną powierzchnię podłogi lub przez liczbę ekwiwalentów pełnego czasu pracy (EPC) pracowników. Wskaźnik można również rozbić na: <ul style="list-style-type: none"> — ogrzewanie pomieszczeń, — chłodzenie pomieszczeń: — oświetlenie, — inne zastosowania energii elektrycznej. 	Poziom budynku	Efektywność energetyczna	—	BEMP 3.1.1
-------------------------------------	--	--	--	----------------	--------------------------	---	------------

Część IV Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

ZALECANE KLUCZOWE WSKAŹNIKI EFEKTYWNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH SEKTORÓW (przykłady)

NAJLEPSZE PRAKTYKI ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO W ZAKRESIE ZRÓWNOWAŻONEJ ENERGII I ZMIANY KLIMATU

12. Emisje dwutlenku węgla na obszarze gminy	kg ekw. CO ₂ /mieszkańca	Wszystkie organy samorządu terytorialnego	Całkowite roczne emisje dwutlenku węgla (w tonach ekwiwalentu CO ₂) na obszarze gminy (w tym z sektorów mieszkalnictwa, przemysłu, rolnictwa, handlu/usług, np. budownictwa) podzielone przez liczbę mieszkańców gminy	Administrowany obszar	Emisje	—	BEMP 3.2.1, 3.2.2
13. Wdrożono gminny plan działania w dziedzinie energii i klimatu	t/n	Wszystkie organy samorządu terytorialnego	Gminny plan działania w dziedzinie energii i klimatu, uwzględniający dług- i krótkoterminowe cele i działania, opiera się na bilansie zużycia energii i emisji na danym obszarze	Administrowany obszar	Emisje	Istnieje gminny plan działania w dziedzinie energii i klimatu, uwzględniający cele i działania oraz opierający się na bilansie zużycia energii i emisji	BEMP 3.2.2
14. Przyjęcie strategii w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu	t/n	Wszystkie organy samorządu terytorialnego	Całościowa strategia przystosowania się do zmiany klimatu na terenie gminy może opierać się na innych lokalnych i regionalnych strategiach przystosowawczych	Administrowany obszar	—	Istnieje całościowa strategia w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu dla obszaru gminy	BEMP 3.2.3

Część IV Załącznika do decyzji: SRD dla administracji publicznej

ZALECANE KLUCZOWE WSKAŹNIKI EFEKTYWNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH SEKTORÓW (przykłady)

NAJLEPSZA PRAKTYKA ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO W ZAKRESIE LOKALNEJ JAKOŚCI POWIETRZA

46. Stężenie zanieczyszczeń powietrza	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	Wszystkie organy administracji publicznej odpowiedzialne za zarządzanie jakością powietrza	Poziom zanieczyszczeń powietrza (PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$ i NO_2) (średnia roczna) na obszarach miejskich w niektórych lokalizacjach (np. szkoły, parki, dzielnice mieszkalne)	Administrowany obszar	Emisje	Wskaźniki określone w niniejszej najlepszej praktyce zarządzania środowiskowego są zgodne z poziomami jakości powietrza określonymi w wytycznych opracowanych przez Światową Organizację Zdrowia	3.6.1
---------------------------------------	--------------------------	--	---	-----------------------	--------	--	-------

NAJLEPSZA PRAKTYKA ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO W ZAKRESIE ZANIECZYSZCZENIA HAŁASEM

47. Udział wyników pomiarów hałasu przekraczających lokalne wartości dopuszczalne	%	Organy administracji publicznej odpowiedzialne za zwalczanie zanieczyszczenia hałasem	Liczba wyników pomiarów hałasu przekraczających lokalne wartości dopuszczalne podzielona przez łączną liczbę pomiarów hałasu	Administrowany obszar	—	—	BEMP 3.7.1
---	---	---	--	-----------------------	---	---	------------

NAJLEPSZA PRAKTYKA ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO W ZAKRESIE ZAOPATRZENIA W WODĘ

48. Wskaźnik rozpowszechnienia wodomierzy	%	Organy administracji publicznej odpowiedzialne za zaopatrzenie w wodę pitną	Liczba odbiorców korzystających z wodomierzy indywidualnych (na poziomie indywidualnego odbiorcy) podzielona przez łączną liczbę odbiorców	Administrowany obszar	Woda	Wskaźnik rozpowszechnienia wodomierzy na poziomie gospodarstwa domowego lub odbiorcy końcowego wynosi co najmniej 99 %	BEMP 3.9.1
---	---	---	--	-----------------------	------	--	------------